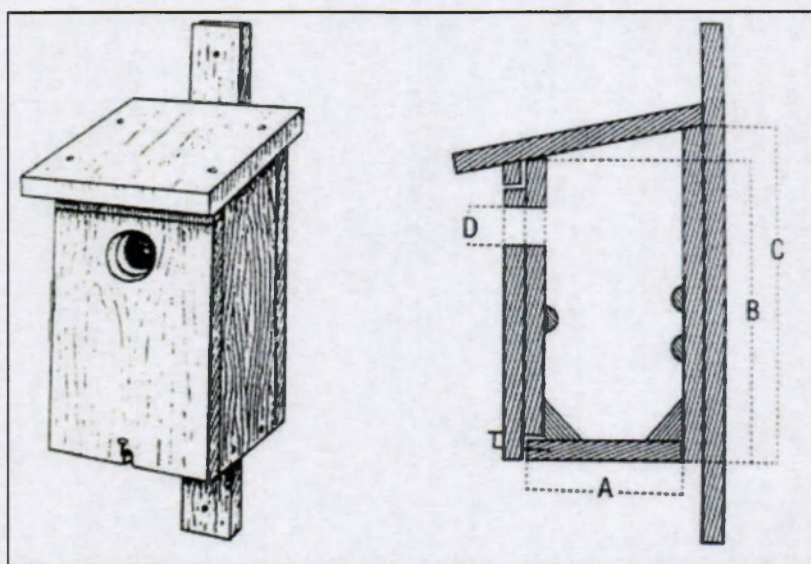

Wyhoduj sobie budki lęgowe dla ptaków

Organizmy pożyteczne na działkach pomagają nam w walce ze szkodnikami i sprawiają, iż nie musimy stosować środków chemicznych. Organizmy pożyteczne powinny na naszych działkach znaleźć schronienie i dobre warunki do rozwoju, więc przede wszystkim pożywienie oraz miejsce do rozmnażania się.

Wszyscy wiemy jak ważną i pożyteczną funkcję w zwalczaniu szkodników pełnią ptaki i mamy świadomość, iż budki lęgowe powinny znajdować się na każdej działce. Na pozór każdy wie jak powinna wyglądać budka (mała skrzynka z otworem, przez który ptaki dostają się do środka), ale należy pamiętać, że niewłaściwie wykonana budka lęgowa może stać się śmiertelną pułapką dla ptaków. Należy też pamiętać, iż różne gatunki potrzebują różnej wielkości budek. W celu doboru najodpowiedniejszych parametrów dla różnego rodzaju ptaków przydatne są wytyczne opracowane dla skrzynek lęgowych typu Sokołowskiego

Rys.1 Skrzynka lęgowa typu Sokołowskiego (wg Jabłońskiego i in.)

Wymiary poszczególnych elementów w cm					Przeznaczenie
bok dna (wymiar A)	wys. ścianki (wymiary B i C)		śred. otworu (wymiar D)	wys. umieszczenia otworu nad dnem	
13	25	27	3,3-3,5	15	wszystkie sikory, muchołówka żałobna białoszyja, mazurek i wróbel
13	25	27	2,7	15	sikory oprócz bogatki
15	35	38	5,0-5,5	20	szpak, pleszka, bogatka, modraszka, sosnówka, kowalik; rzadziej: dudek, dzięcioł pstry duży i średni, krętogłów, muchołówka żałobna, mazurek, wróbel i inne
19	40	43	8,0-8,5	27	kawka, dudek, siniak, kraska, szpak; czasami: pustułka, dzięcioł czarny, dzięcioł zielonosiwy, włochatka i gągoł
30	50	55	12,0-15,0	33	puszczyk, uszatka i pustułka, znacznie rzadziej krzyżówka, gągoł i nurogęś

Należy pamiętać o kilku zasadach dotyczących wywieszania budek lęgowych:

- Ptaki są zwierzętami terytorialnymi tak więc należy pamiętać, iż nie można rozwieszać budek zbyt gęsto. Minimalna odległość między skrzynkami - to 100 metrów
- Budki lęgowe powinny być umieszczone w miejscu zacienionym, wejście powinno być skierowane na wschód lub południowy wschód.
- Budki lęgowe powinny być zamocowane nieruchomo
- Minimalna wysokość to 4m nad ziemią
- Jeśli w ciągu dwóch lat skrzynka nie zostanie zasiedlona to należy ją przewiesić w inne miejsce
- Po każdym sezonie budki należy czyścić
- Tradycyjny „patyczek” przy otworze wlotowym jest niepotrzebny gdyż stanowi on dobrą podpórkę dla drapieżników

Alternatywą dla tradycyjnych budek lęgowych jest Tykwa pospolita 'Birdhouse'. Tykwa jest jednoroczną i jednopienną rośliną pnącą należącą do rodziny dyniowatych (łac. *Cucurbitaceae*) - tej samej, co pospolita dynia, melon czy też zielony ogórek. Roślina ta swoją sławę zawdzięcza niezwykłym owocom, których skorupa po udanym suszeniu drewnieje umożliwiając jej szerokie zastosowanie. Zdrewniałe owoce doskonale nadają się na budki lęgowe.

Uprawa tykwy

Nasiona wysiewamy do gruntu (połowa kwietnia, maj) lub do doniczek w ciepłym pomieszczeniu (marzec) Tykwa, wymaga gleby zasobnej w próchnicę, dobrze utrzymującej wodę i dobrze nagrzewającej się o odczynie obojętnym (pH 6,5-7). Z uwagi, iż jest rośliną bardzo szybko rosnąca (jak wszystkie dyniowate) jest też bardzo żarłoczna, dlatego nie należy żałować jej nawozów. (najlepiej wieloskładnikowych) Dobre wyniki daje stosowanie nawozów dolistnych. Tykwa jest rośliną pnącą wymagającą solidnych podpór, ale z powodzeniem też będzie rostała płózając się po ziemi. Polecam jednak wykorzystanie jej do ozdobienia tarasów pergoli oraz balkonów. Zwisające owoce tworzą niepowtarzalny klimat i dodają uroku zacisznym miejscom w naszych ogrodach.

W momencie, gdy rośliny zaczynają kwitnąć należy dopilnować by wszystkie kwiatostany żeńskie zostały zapylone. Wypróbowanym przeze mnie sposobem jest delikatne pocieranie pręcików kwiatów różnych

ptci, w ten sposób mamy pewność, że pyłek został przekazany. Różnią się one w dość znaczący sposób (jak na zdjęciach poniżej)

fot. 2 kwiat żeński i kwiat męski

W momencie, kiedy poszczególne owoce osiągną wielkość około 10-15cm mamy pewność, iż zostały one zapylone. Jeżeli chcemy uzyskać prawdziwe tykwowe kolosy, to powinniśmy wybrać 3-4 najdorodniejsze, a resztę odciąć. Sprawi to, iż owoce będą rosły niemal że „w oczach”. W połowie sierpnia odcinamy wszystkie owocujące pędy za drugim liściem za ostatnim owocem, który zostawiamy oraz wycinamy wszystkie nieowocujące pędy.

fot. 3 zapylone owoce (lipiec)

Owoce są gotowe do zbioru w początkach października, stają się wówczas lżejsze i bardzo twarde a szypułka jest zdrewniała niekiedy przy dużym nasłonecznieniu skórka staje się żółtawa lub brązowa. Zebrane „plony” należy umieścić w suchym miejscu na 3-4 miesiące by ostatecznie zdrewniały. Po tym okresie nasza budka lęgowa jest już w zasadzie gotowa. Należy tylko wywiercić odpowiednie otwory do wejścia dla ptaków i wybrać ze środka nasiona oraz wysuszony miąższ. Poza otworem głównym (wejściowym) w „podłodze” można również wywiercić otwory odprowadzające ewentualną wodę opadową.

fot. 3 dojrzałe owoce gotowe do zbioru

fot. 4 przygotowana i zasiedlona budka lęgowa

Poza budką lęgowa tykwa nadaje się do tworzenia przeróżnych ozdób oraz elementów dekoracyjnych. Bardzo dobrze wyglądają, dające niesamowitą efekty świetlne lampy, poniżej prezentuję kilka lamp mojej produkcji.

